

הוראה מרחוק – המאפשרת לסטודנטים ללמוד בכל זמן ובכל מקום – היא מאפיין ייחודי של האוניברסיטה הפתוחה. ההוראה באוניברסיטה הפתוחה משתכללת ומשתפרת כל העת והיא מסתייעת במגוון עשיר של טכנולוגיות. לכל קורס מותאמות הטכנולוגיות המציעות מענה טוב ביותר למאפייניו המסוימים. השנה הושם דגש מיוחד על שילובם של מפגשי הנחיה מצולמים ברבים מאתרי הקורסים. מגוון הקורסים לתואר ראשון ולתואר שני התרחב ונעשו פעולות להנגשת האוניברסיטה הפתוחה לקבוצות ייחודיות. כמו כן הורחב מגוון אפיקי המעבר למוסדות אחרים להשכלה גבוהה.

תוכניות לימודים חדשות שאושרו במל"ג

- תוכנית לתואר בוגר ד"ר חוגי בקולנוע
 - תוכנית לתואר בוגר ד"ר חוגי בחינוך – מגמת ליקויי למידה
 - תוכנית בין-אוניברסיטאית לתואר בוגר בלימודי אפריקה (לתוכנית שותפות ארבע אוניברסיטאות: האו"פ, אוניברסיטת תל-אביב, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב והאוניברסיטה העברית בירושלים).
- המחלקה לניהול ולכלכלה**
 מבוא למכטרוניקה
 כלכלה בין-לאומית ריאלית (שכתוב)
 דיני הסחר הבין-לאומי (לתואר שני)
 מדיניות ציבורית: מתאוריה למעשה (לתואר שני)
 עקרונות ועיקרים במיסוי הכנסה (לתואר שני)
 יחסי עבודה בעידן הגלובליזציה (שכתוב) (לתואר שני)

תוכניות לימודים חדשות שאושרו בוועדה האקדמית

המחלקה לסוציולוגיה, למדע המדינה ולתקשורת

- תוכנית לתואר בוגר במדעי היהדות
 - תוכנית לתואר בוגר במדעי הרוח או הרוח והחברה בהדגשת ספרות
 - תוכנית לתואר ראשון ד"ר חוגי בתולדות האמנות
 - תוכנית לתואר בוגר בין-אוניברסיטאי ללימודי אפריקה
 - תוכנית לתואר בוגר בתקשורת במתכונת חד-חוגית
- דיני תקשורת ואתיקה עיתונאית בישראל
 הקולוניאליזם האירופי: רעיון, יישום והתנגדות
 מדיניות ציבורית
 סדנה: מדיניות מרחבית, קרקע ותכנון
 סדנה: מדיניות ציבורית, צבא וביטחון
 סוציולוגיה של ארגונים
 שיטות מחקר איכותניות
 דמוקרטיה ופמיניזם: מגדר, אזרחות וזכויות
 אדם (לתואר שני)
 סדנה בכתיבת נייר מדיניות (לתואר שני)

קורסים שהוצעו לראשונה להוראה

התוכנית לתואר שני בלימודי תרבות

- גוף ותרבות: מסורות, שאלות, בעיות
- יהדות, עבריות, ישראליות: היבטים תרבותיים
- סוגיות במעברים ובמגעים בין תרבויות
- סוגיות בתאוריה של המרחב

המחלקה להיסטוריה, פילוסופיה ומדעי היהדות

- המחשבה המדינית היהודית בימי-הביניים
- העבודות בעת העתיקה בישראל, בנצרות הקדומה ובעולם היווני-רומי
- מבוא ללוגיקה
- עלייתה ונפילתה של הקיסרות הסינית
- מרד בר-כוכבא (שכתוב)

המחלקה לספרות, ללשון ולאמנויות

- מבנים הרמוניים א
- מבנים הרמוניים ב
- נרטיב: עיון רב-תחומי
- תולדות המוסיקה המערבית ב

המחלקה לחינוך ולפסיכולוגיה

- הוראה: מקצוע, אומנות או אמנות? (שכתוב)
- פסיכולוגיה בחינוך (שכתוב)
- שילוב טכנולוגיות מידע בתחומי דעת (שכתוב) (לתואר שני)

המחלקה למתמטיקה ולמדעי המחשב –

החטיבה למדעי המחשב

- לוגיקה למדעי המחשב
- אלגוריתמים (שכתוב)
- אבטחת מערכות תוכנה (שכתוב) (לתואר שני)
- אלגוריתמים אקראיים (שכתוב) (לתואר שני)
- סמינר מחקר: נושאים בראייה ממוחשבת ובלמידה חישובית (לתואר שני)
- פרויקט מתקדם במדעי המחשב (לתואר שני)
- קורס מחקר בהנדסת תוכנה מונחית היבטים (לתואר שני)
- קורס מחקר בנושאים מתקדמים בתקשורת: קשירות וקידוד ברשתות (לתואר שני)

המחלקה למדעי הטבע והחיים ע"ש אבינעם אדם

מגוון ביולוגי ושמירת טבע
תאי גזע: ממחקר בסיסי ליישומים רפואיים
אימונולוגיה (מחליף את "תורת החיסון")
בעיות מודרניות במדעי האטמוספירה (שכתוב)

אפיקי מעבר חדשים

אפיקי המעבר מאפשרים למעוניינים בכך להתחיל את הלימודים לתואר ראשון במסגרת הגמישה של האוניברסיטה הפתוחה, ולאחר לימוד מקבץ קורסים רלוונטי, לבחור, לפי העדפתם האישית, בין השלמת התואר באוניברסיטה הפתוחה ובין מעבר לאוניברסיטה אחרת לשם השלמתו (ללא דרישות של ציון פסיכומטרי או תעודת בגרות מתאימה).

האוניברסיטאות שאליו יש אפיקי מעבר מתחייבות לקבל לתוכניות הלימוד שבהסדר כל סטודנט שילמד באוניברסיטה הפתוחה מקבץ קורסים מתאים שנקבע מראש, וישלים אותו ברמת הציונים הנדרשת, וזאת – ללא תלות בציוני הבגרות או בתוצאות המבחן הפסיכומטרי. מקבץ זה הוא חלק מתוכני הלימודים לתואר והוא מקצר את משך הלימודים באוניברסיטה האחרת בכשנה וחוסך את פרק הזמן המוקדש לתיקוני הבגרות ולמבחן הפסיכומטרי.

אפיקי מעבר מתאימים במיוחד למועמדים שהישגיהם הלימודיים הקודמים אינם משקפים נאמנה את יכולתם האקדמית, לחיילים השואפים להתקדם בלימודים ולמי שאינם יכולים להעתיק בשלב זה את מקום מגוריהם. הם גם משמשים חלופה לתיקון ציוני הבגרות או המבחן הפסיכומטרי, הנדרשים לקבלה לתוכניות לימודים מסוימות.

השנה נוספו אפיקים לאוניברסיטאות בן-גוריון בנגב, בר־אילן ותל-אביב:

- אוניברסיטת בר־אילן – למדעי היהדות
- אוניברסיטת תל-אביב – למדעי הרוח ולאמנויות
- אוניברסיטת תל-אביב – לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה
- אוניברסיטת תל-אביב – למדע המדינה
- אוניברסיטת בן-גוריון – לפסיכולוגיה ולמדעי ההתנהגות

סטודנטים מצטיינים

168 סטודנטים (6 מהם לומדים לתואר שני) סיימו את שנת הלימודים תשס"ט בציון משוקלל 95 ומעלה, ובזכות הישג זה נכללו השנה ברשימת מצטייני הנשיא. כ־5 אחוזים מקרבם הם סטודנטים עם לקויות למידה. 839 סטודנטים (מהם 120

לומדים לתואר שני) סיימו בציון משוקלל 90-95 (לא כולל), ובזכות הישג זה נכללו ברשימת מצטייני דיקן הלימודים האקדמיים.

שנת השלמה בחשבונאות

בוגרי התואר "בוגר בחשבונאות עם חטיבה בכלכלה" של האו"פ זוכים לפטור מחלק מהבחינות הסופיות של מועצת רואי החשבון הנדרשות לקבלת רישיון רואה חשבון. בשנת תש"ע הפעילה האו"פ לראשונה שנת השלמה בחשבונאות, ובה משלימים הסטודנטים ידע מקצועי בתחומי החשבונאות הפיננסית, ביקורת החשבונות והמסים. העומדים בהצלחה בלימודי שנת השלמה פטורים מחלק מהבחינות הסופיות של מועצת רואי החשבון.

ביולי 2010 ניגשו סטודנטים של האו"פ לראשונה לבחינות המועצה והגיעו להישג מרשים: מקום שני בדירוג מסיימי האוניברסיטאות שניגשו לבחינה בחשבונאות פיננסית מתקדמת.

תוכנית שנת השלמה דרשה היערכות מהירה והתאמות ארגוניות ייחודיות בנושאים רבים, כגון: גביית שכ"ל, איתור כיתות לימוד גדולות להרצאה לפני 70 סטודנטים ויותר, ומתכונת בחינה מיוחדת.

הגברת דפוסי ההתמדה בלימודים

השנה בוצע מעקב אחר דפוסי ההתמדה של סטודנטים שהחלו לימודיהם בשנים האקדמיות תשנ"א-תשנ"ג, וממצאיו משמשים בסיס להגדרת יעדי התמדה ולייזום פעולות לקידומה. בין היתר הוצע להרחיב את פעולות הסיוע לסטודנטים שהוכיחו רצינות ויכולת בלמידה כדי לסייע להם להמשיך בלימודיהם עד לתואר במשך זמן סביר וברמת הישגים גבוהה. בין הפעולות האלה:

- הסתיים בהצלחה הפיילוט להכנת עבודות סמינריוניות במסגרת סדנה, שהחל בשנת תשס"ט. הסדנאות, שהשתתפו בהן 734 איש ואישה, יועדו לסטודנטים במדעי החברה וסיפקו מסגרת מסייעת ותומכת מיד עם סיום הקורס המתקדם. משך סדנה כ־12 שעות ב־6 מפגשים. נמצא כי שיעור המסיימים את העבודה בהצלחה גדל מאוד: 83% לעומת 68% מבין הכותבים עבודה בהנחיה אישית.
- הפרויקט להחזרת סטודנטים שהפסיקו ללמוד התמקד השנה בפנייה טלפונית אל נושרים שהחלו ללמוד בשנים האקדמיות תשנ"א-תשנ"ג וכבר צברו לפחות כשני-שלישים מנקודות הזכות הדרושות לקבלת התואר.

הדרכה בלמידה לסטודנטים עם לקויות למידה

במטרה להרחיב את התמיכה בסטודנטים לקויי למידה הגרים בפריפריה הוכנסה במרכזי לימוד גדולים שגרת מפגשים עם סטודנטים אלה אחת לסמסטר. כל הסטודנטים לקויי הלמידה מוזמנים למפגש באזור מגוריהם, המשרת שלוש מטרת עיקריות: היכרות הדדית בין הצוות המקצועי של ההדרכה בלמידה והסטודנטים, מתן מידע מפורט על פעילות ושירותים ומענה על שאלות ובעיות שמעלים הסטודנטים. במהלך לימודיהם, מוצעת לסטודנטים אלה הדרכה מגוונת בלמידה.

הנגשת הלימודים לדוברי ערבית

השנה נוספו שלושה קורסים הנלמדים בערבית במרכזי הלימוד שבמגזר הערבי ואפשר לכתוב בהם מטלות ובחינות גמר בערבית: "שירת החול בספרד המוסלמית", "גיבור ואנטי-גיבור", "סטטיסטיקה א". כמו כן הוחל בהקלטתם של מפגשי הנחיה בערבית, כדי להציגם באתרי הקורסים ולהעמידם לרשות כל הסטודנטים דוברי הערבית, גם אלה הלומדים במרכזי הלימוד שאינם במגזר הערבי.

כמדי שנה נערכו סדנאות ללימודי השפה העברית לסטודנטים דוברי ערבית והשתתפו בהן השנה 88 סטודנטים. נפתחה גם סדנה להקניית אסטרטגיות למידה לסטודנטים דוברי ערבית, המופעלת בהנחיה משולבת בעברית ובערבית. הסטודנטים לומדים בה להפיק מידע מטקסט אקדמי, לנתח את דרישות השאלות במטלות ולארגן את חומרי הלמידה לקראת בחינה. הם גם מתוודעים לכלים הטכנולוגיים תומכי הלמידה שמציעה האו"פ, כגון: אתרי הקורסים, מערכת המטלות ו"שאלתא".

פתיחת קבוצות לימוד בבתי כלא

השנה הרחבנו את מפגשי ההנחיה הקבוצתיים לבתי כלא נוספים (שיטה, מעשיהו ואשל) וכיום הם מתקיימים בארבעה בתי כלא. שירות בתי הסוהר, ובמיוחד קציני החינוך שלו, מלווים את הפעילות.

מרכזי לימוד

למעגל המוסדות שאנו מקיימים בהם לימודים לתואר אקדמי של האו"פ אושרה הצטרפותם של שלושה מרכזי לימוד חדשים במגזר הערבי, של מרכז לימוד חדש במגזר החרדי, של שתי מכללות לעיצוב, של מרכז לימוד חדש ביקנעם ושל אקדמיה לאמנויות הבמה.

השנה הופסקה פעילות האו"פ במכללת רעננה ובמרכז הלימוד בקצרון, אך נערכנו להעברת מפגשי ההנחיה למתקנים אחרים בלי לפגוע בסטודנטים.

דרכים חדשות להרשמה

זה שנים אחדות שהאו"פ מקיימת הרשמה מקוונת לסטודנטים ותיקים. השנה הוצעה לראשונה אפשרות להרשמה מקוונת של סטודנטים חדשים, היכולים עתה להירשם ללימודים באוניברסיטה הפתוחה מכל מקום ובכל שעה.

כמו כן נוספה אפשרות ל"ביטול הרשמה" באמצעות המערכת המקוונת "שאלתא". סטודנט הרשום לכמה קורסים יכול לבטל חלק מהרשמותיו כדי להסדיר הרשמה בקורסים אחרים. מעתה, פעולת ביטול ההרשמה נעשית בקלות, במועד הנוח לסטודנט, והיא כוללת גם משוב מידי על גובה ההחזר הכספי.

קשר מקוון בין מוקדי הבחינות למרכזי הבחינות

במשך שנים רבות נעשתה ההתקשרות עם הצוותים במרכזי הבחינות ברחבי הארץ באמצעות ביפר או טלפון. השנה הורחבו אופני ההתקשרות ביום הבחינה, ונוסף קשר באמצעות מחשבים ומדפסות ניידים העומדים לרשות הצוותים במרכזי הבחינות. נבנתה מערכת ייחודית של קשר דורסטר מקוון בין מוקדי הבחינה למרכזי הבחינה. היא מאפשרת בין היתר להפיץ הבהרות ותיקונים בשאלוני הבחינה, להדפיס במרכזי הבחינה שאלונים נוספים לפי הצורך ולטפל בסטודנטים שאינם רשומים במרכז הבחינה.

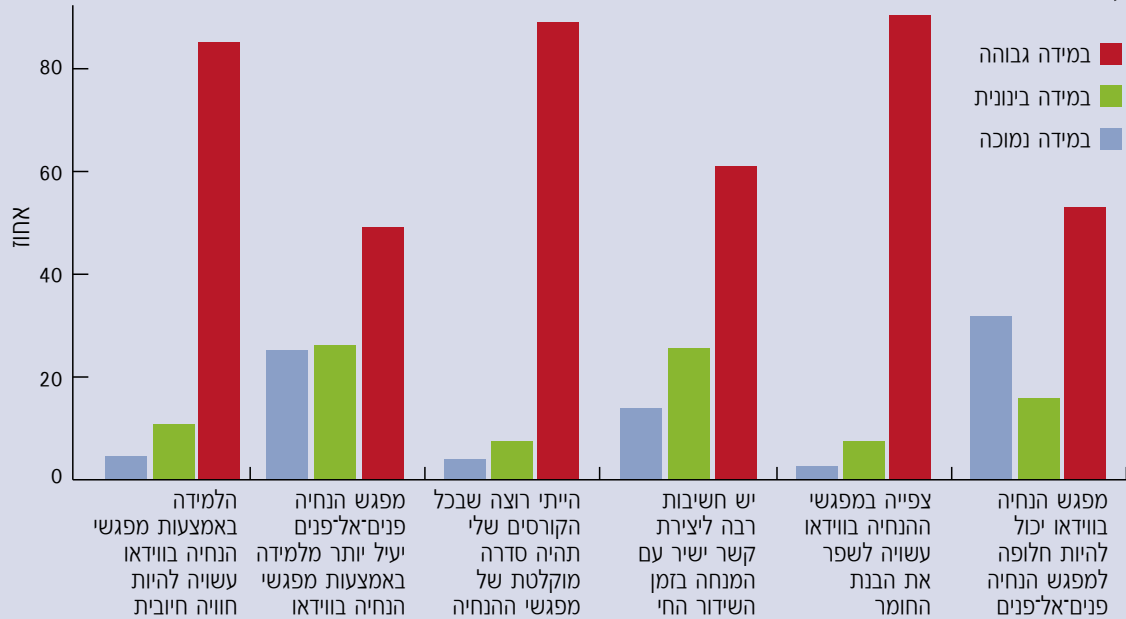
חלוקת נגני MP לנבחנים הזכאים לכך

במקום התקליטורים ומכשירי הדיסקמן ששימשו לפי הצורך בבחינות אך יצאו מכלל שימוש, רכשה האו"פ נגני MP. הנגנים מכילים הקלטות של שאלון בחינה עבור נבחנים הזכאים לתנאים מיוחדים בעת הבחינה או קטעי מוזיקה עבור נבחנים בקורסים למוזיקה. באפשרות זו משתמשים מאות סטודנטים מדי סמסטר.

התייעלות מוקד הפניות

מוקד הפניות והמידע עונה על שאלות של מתעניינים בלימודים ושל סטודנטים. כדי לשפר את השירות שהוא מציע, שונה השנה המבנה הארגוני שלו והוכנסה מערכת לניהול משמרות. המוקדנים נעזרים בעבודתם במערכת

עמדות של סטודנטים כלפי מפגשי הנחיה מצולמים

רבה. בשישה קורסים צולמו השנה מפגשים בכיתות לימוד וההקלטות פורסמו באתרי הקורסים, כך שכלל הסטודנטים בקורס יכולים להיעזר בהם.

עמדות הסטודנטים כלפי שילוב מפגשי הנחיה מצולמים בהוראה

עם סיום סמסטר הסתיו השנה נערך סקר רחב-היקף שבדק את עמדות הסטודנטים כלפי מפגשי הנחיה מצולמים. ממצאיו מתבססים על מדגם של 4,687 סטודנטים שהשיבו על השאלון (מקרב 17,828 סטודנטים שלמדו בקורסים עם מפגשי הנחיה בווידיאו). נבחנו הסיבות לבחירה, אופן השימוש, היקף השימוש, וכן הצרכים וההעדפות של הסטודנטים בתחום הלמידה באמצעות טכנולוגיות הווידאו (צרכים טכנולוגיים וצרכי הוראה-למידה).

מניתוח ראשוני של הממצאים עולה כי מרבית המשיבים הביעו שביעות רצון משילובם של מפגשי ההנחיה המצולמים, וביקשו לשלב מפגשי הנחיה מוקלטים באתר-הבית של כל קורס. עם זאת, אין הסכמה בין הסטודנטים לגבי יעילותו של מפגש מצולם בהשוואה למפגש פנים-אל-פנים. הסיבות העיקריות לבחירה של הסטודנטים ללמוד באמצעות טכנולוגיית הווידאו קשורות להתאמה אישית (אילוצים אישיים, חיסכון בזמן, חיסכון בכסף, התאמה לקצב אישי וסגנון קוגניטיבי). כמה מממצאי הסקר מוצגים בתרשים.

ממוחשבת חדשה לאיתור וניהול של ידע, המאפשרת שלפית מידע מהירה ונוחה וכן עדכונים. התוצאות כבר מורגשות: חלה ירידה ניכרת בטעויות מקצועיות, גדל מספר השיחות הנענות, הצטמצם בהרבה מספר השיחות הנדחות והשתפר הטיפול במשימות מיוחדות.

כמו כן נוסף באתר הבית של האו"פ מאגר גדול של שאלות כלליות ונפוצות ותשובות אוטומטיות בצדן. מערכת זו, הפועלת כל שעות היממה, חוסכת פניות טלפוניות למוקד הפניות. במהלך אוגוסט 2010 נשאלו במערכת 8,301 שאלות, מתוכן 7,532 קיבלו תשובה אוטומטית, ורק 697 הועברו למוקדן.

סביבת הלמידה אופוס

סביבת הלמידה אופוס, שהיא התשתית לפיתוח אתרי האינטרנט של הקורסים, תוחלף בהדרגה בסביבת למידה חדשה ממנה, ויבנתים אנו ממשיכים לתמוך ולעדכן אותה כדרוש. השנה לא פותחו אפוא רכיבים חדשים בסביבה זו, אך בוצעה עבודה מסיבית לייצוב המערכת ולשיפור ביצועיה.

צילום מפגשי הנחיה בכיתות לימוד

ועדת ההוראה החליטה להרחיב את היצע מפגשי ההנחיה המצולמים באתרי הקורסים. מימושה של ההחלטה כרוך ברתימת המנחים לעניין זה ובעבודה אדמיניסטרטיבית

צעדים נוספים להבאת הספרייה אל ביתו של הסטודנט ננקטו באמצעות הרחבת האוספים של כתבי־העת והספרים דיגיטליים, הנגישים באתר הספרייה לכל הסטודנטים ולחברי סגל האו"פ:

- אוסף כתבי־העת האלקטרוניים הורחב בצורה ניכרת עם רכישת הארכיב האלקטרוני של Elsevier, אחד המו"לים החשובים בכל תחומי הידע. הרכישה התאפשרה הודות למענק שהציעה ועדת התקשוב של ות"ת לכל האוניברסיטאות לשם רכישת ארכיבים אלקטרוניים של כתבי־עת, וגובהו 40% מעלות הארכיב.
- השנה התקבלה החלטה אסטרטגית, להרחיב בהדרגה את אוסף הספרים דיגיטליים בספריית האו"פ, וכבר הוחל ביישומה. בין היתר הצטרפה הספרייה להסכם בין האוניברסיטאות בארץ, במסגרת מלמ"ד (הקונסורציום של הספריות האוניברסיטאיות בישראל), המאפשר שיתוף של ספרים דיגיטליים ביניהן.

הכשרת חברי סגל ההוראה: מרכזי הוראה ומנחים

מפגשי אוריינטציה והכשרה טכנולוגית לחברים חדשים בסגל ההוראה

השנה מוסדה מתכונת מפגשי האוריינטציה למרכזי הוראה חדשים. במפגשים אלה עורכים המשתתפים היכרות ראשונית עם גופים שונים באוניברסיטה הפתוחה, הנחוצה להם כבר בתחילת עבודתם: מפגש בדיקנט הלימודים, סיור בקריית האוניברסיטה ברעננה, ביקור ביום בחינה, וכן פגישות עם דיקנט המחקר ועם דיקנט הפיתוח וטכנולוגיות הלמידה.

במקביל עברו מרכזי ההוראה החדשים הכשרה טכנולוגית מגוונת, שכללה סדנאות בתקשוב קורס ובניהול אתרי קורסים, בהוראה באמצעות וידאו ומערכות סינכרוניות וכן בשילוב ויקי (WIKI) לשם למידה שיתופית מקוונת. כמו כן הוצעה למנחים סדנה להיכרות עם הטכנולוגיות השונות הזמינות באוניברסיטה הפתוחה להוראת הקורסים.

תוכניות הדרכה לסגלי ההוראה

בתש"ע הורחבו אפשרויות הפיתוח המקצועי של סגלי ההוראה וגדלו ההיצע והמגוון של הסדנאות למנחים ותיקים, מתוך כוונה לספק צורכי פיתוח מקצועי של מנחים רבים יותר, ואכן, מספר המשתתפים עלה.

הרחבת השימוש בחומרים מצולמים באתרי הקורסים באינטרנט

מספר הקורסים שקיימו מפגשי הנחיה סינכרוניים במערכות השונות – באופק, בוועידת חוזי (Video Conference) ובכיתה וירטואלית עלה מ־73 בסמסטר האביב בתשס"ט ל־101 בסמסטר המקביל לו בתש"ע. מספר שעות הצפייה של הסטודנטים בשידורים החיים ובהקלטות גדל אף הוא. בסמסטר האביב נבדקה בשני קורסים מערכת חדשה, Elluminate, שהיא תוכנת כיתה וירטואלית המאפשרת לקיים מפגש חי ממחשבו של המורה או של המנחה למחשבי הסטודנטים, תוך שימוש במגוון רחב של כלים כגון: שמע, וידאו, מצגת, לוח כתיבה וצ'ט. לאור הצלחת הניסוי, הוא יורחב בתשע"א.

ניסיון מעניין התקיים במהלך השנה בקורס סמינריוני מתקדם בכלכלה. המרצה לימד מאלפן באוסטרליה, והסטודנטים נכחו בכיתה וירטואלית ואף הציגו עבודות סמינריוניות.

כפועל יוצא מההחלטה להוסיף רכיבים מצולמים בכל קורסי האו"פ, הוגבר השימוש באולפנים בשעות הבוקר והחל תכנונם של ארבעה אולפנים חדשים שאפשר יהיה לשרד מהם. בעקבות זאת, לצד צילומי מפגשים בכיתות לימוד, ישולבו עד סוף תשע"ב רכיבים מצולמים לפחות ב־60% מהקורסים שמציעה האו"פ.

הבאת הספרייה אל בית הסטודנט

כחלק משירותי ההוראה מרחוק חותרת האו"פ "להביא את הספרייה לביתו של הסטודנט". לשם כך הורחבו השנה שירותי ספריית האו"פ לסטודנטים והחל לפעול שירות ניסיוני חדש, המאפשר לסטודנטים להזמין ספרים מהספרייה באמצעות המערכת המקוונת "שאלתא" ולקבלם לביתם בדואר. הספרים מושאלים על פי נוהלי הספרייה, ועל הסטודנט להחזירם עם תום תקופת ההשאלה המותרת.

שירות זה נוסף על שירות קיים, שנעזרים בו בעיקר כותבי עבודות סמינריוניות: סריקה או הזמנה (מספריות אחרות) של מאמרים ועמודים מספרים שאינם קיימים בפורמט אלקטרוני במאגרי המידע של הספרייה, ושליחתם לסטודנט בפורמט אלקטרוני, באמצעות הדוא"ל. מסקר אלקטרוני בקרב סטודנטים הרשומים לעבודות סמינריוניות עולה שזהו שירות אטרקטיבי עבורם, והסטודנטים שהשתמשו בו בתחילת הפעלתו היו מרוצים מאוד.

מעבר להערכה השוטפת של ההוראה, נעשו השנה מחקרים על הטכנולוגיות בהוראה האו"פית. בין היתר הוערכו נושאים כגון דפוסי השימוש בספרים קוליים וכן פיילוטים הקשורים להכנסת טכנולוגיות חדשות כגון ספרים דיגיטליים.

שיפורים במערכות ממוחשבות תומכות הוראה

מערכת המטלות המקוונת: בתש"ע יצאה גרסה חדשה של מערכת המטלות המקוונת, ובה שינויים ושיפורים. מתוך כ-510,000 מטלות שהוגשו השנה, כ-275,000 היו מקוונות (גידול של 36% מתשס"ט).

מערכת מטמו"ן (מטלות, מבחנים וניהולם): המערכת מסייעת למרכזי ההוראה לבנות ולהעריך מבחנים ומטלות ואף מאפשרת יצירת מאגר בחינות ומטלות והקמת מאגר שאלות בכל קורס. השנה הותקנה גרסה חדשה ומשופרת שלה, ועתה נעשות פעולות להטמעתה ולהגברת השימוש בה.

שיפור והרחבה של הקישוריות למרכזי לימוד: השנה שופרה הרשת לקמפוסים ולמרכזי הלימוד והיא מבוססת כעת על תשתית מהירה יותר ומאובטחת יותר לקמפוסים המרוחקים. כמו כן שופרה והוטמעה תשתית רחבה, מהירה ומאובטחת לטובת ההרשמה והייעוץ במוסדות המלמדים. הוקמה רשת נוספת, ואליה צורפו כל הכיתות ברחבי הקמפוסים, כולל כיתות לימוד בוועידת חוזי, לרשת אחת מהירה המנוהלת בצורה מרכזית מרחוק. נוספו גם נקודות חיבור לרשת האלחוטית בקמפוסים המרוחקים, והורחבה הפונקציונליות של רשת זו.

דגימת מטלות: מרכזי ההוראה דוגמים מטלות בדקות כחלק מתהליך הבקרה על עבודת המנחים. השנה פותחה מערכת ממוחשבת לרישום המנחים והמטלות הנדגמים ולקבלת המטלות לבקרה.

גיבוש נוהלי עבודה לייעוץ אקדמי

השנה החל תהליך עבודה של גיבוש נהלים וכללים שישמשו בסיס להכשרת היועצים. הוצעו ערכים מנחים, נהלים וכללי פעולה ונידונו דילמות מקצועיות וערכיות שעמן מתמודדים היועצים והיועצות במהלך עבודתם.

התוכניות כונו רובן ככולן לשכלול מיומנויות ההנחה וריכוז ההוראה, לשיפור תהליכים ברמת הקורס והמחלקה, להגברת מחויבותם של סגלי ההוראה השונים לאוניברסיטה הפתוחה ולחיזוק תחושת השייכות שלהם. בין התכנים החדשים: תכנון מפגש הנחיה האמור להיות מצולם בוידאו, שימוש בסרטים כעזרי הוראה, ניהול דיון אפקטיבי במפגשי הנחיה, תכנון מבנה של מפגש אפקטיבי והנחיית סטודנטים עם צרכים מיוחדים.

הורחבה גם הפעילות בקבוצות עמיתים למנחים ותיקים, המעמידות במרכזן של כל מפגש סוגיות הנחיה שמעלים המנחים. כמו כן התקיימה סדנת עמיתים נוספת, של מנחים בוגרי סדנאות עמיתים קודמות. נוסף על אלו, נערך פיילוט, בהנחיה משותפת יהודית-ערבית, של סדנת עמיתים למנחים שהנחו בקבוצות לימוד ששילבו סטודנטים דוברי ערבית.

השנה גם נפתח מחזור נוסף של סדנה לפיתוח מנהלים, שבה עוסקים מרכזי הוראה ותיקים בפיתוח מיומנויות ניהול הרלוונטיות לתפקיד ריכוז הוראה.

במגוון ההדרכות השתתפו 70 מנחים חדשים, 275 מנחים ותיקים, 15 מרכזי הוראה חדשים ו-40 מרכזי הוראה ותיקים. עוד התקיימו כנסי מנחים קורסיים, ביוזמת מרכז/ת ההוראה בקורס, שהתמקדו בסוגיות של תוכן ושל הנחיה רלוונטיים למנחים באותו קורס.

במענה לבקשת מנחים ו/או מרכזי ההוראה בקורסים מסוימים, בוצעו תצפיות במפגשי הנחיה, שנועדו לספק למנחים משוב על הנחייתם.

מנחי אחד הקורסים בכלכלה השתתפו בתהליך הכשרה ייחודי, שמטרתו לשלב מיומנויות למידה בהנחיית הקורס. בהכשרה הושם דגש על הקניית כלים לניתוח השאלות במטלות ועל כתיבת מתווה לתשובות.

הערכת ההוראה

בסמסטר האביב עלה פורטל סקר ההוראה השוטף, המאפשר למרכזי הוראה ולמנחים לקבל את ממצאי הסקר בעיתוי הרלוונטי למתן משוב למנחים, לשם שיפור ההנחיה. הפורטל החדש מאפשר ניהול נוח של המשוב, מעקב אחריו, מבט כולל על איכות ההוראה ויכולת להתמקד ברכיבים שונים כדרוש. משך תהליך עיבוד הנתונים והפצת הממצאים התקצר.